

සාරාංශය

රටේ ජනගහනයෙන් 70%ක් සෘජුව හා වක්‍රව කෘෂිකර්මය ආශ්‍රිත ජීවනෝපායයන්ගෙන් යැපීම, වෙනත් කන්න බෝගයක් වගා කර නැති තරම් අති විශාල භූමි භාගයක වී වගාව සිදු කිරීම සහ දළ ජාතික නිෂ්පාදනයට 16.5%කින් දායකවීම යන කරුණු මත සුළු ගොවි කෘෂිකර්ම ක්ෂේත්‍රය ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ වැදගත් ස්ථානයක් හෙබවූව ද කෘෂි කර්මාන්තයට සෘජුවම සම්බන්ධ ගැටලු ගණනාවක් ආර්ථිකය තුළ පවතී. වී වගාවෙන් විභව අස්වැන්නක් ලබාගැනීමට අසමත් වීම, දේශීය පරිභෝජනයට අවශ්‍ය දේශීය වශයෙන් වගා කළ හැකි ධාන්‍ය, රනිල බෝග, එළවළු හා පළතුරු සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් ආනයනය කිරීම සඳහා වසරකට රුපියල් මිලියන 50ක් පමණ වැය කිරීම, ළදරු මන්දපෝෂණය 16%ක් තරම් ඉහළ මට්ටමක පැවතීම, ග්‍රාමීය දිළිඳුභාවය, දෛනිකව වැඩිවන ජනගහනය සඳහා බෝග වගාකිරීමට සුදුසු භූමිය සීමිත වීම, බෝග වගාව සඳහා යොදවන බීජවලින් බහුතරය ආනයනය මත රඳා පැවතීම, රසායනික පොහොර යෙදීම අත්‍යවශ්‍ය බැවින් පොහොර ආනයනය සඳහා විශාල වියදමක් දැරීමට සිදු වීම, බිම් සැකසීම, ජලය සැපයීම වැනි කාර්යයන් සඳහා අවශ්‍ය ඉන්ධන ඉහළ යන මිල ගණන් යටතේ ඒවා ආනයනය කිරීමට සිදු වීම, දේශීය හා ජාත්‍යන්තර ප්‍රවණතාවයන් හේතුවෙන් කෘෂි ද්‍රව්‍ය මිල ගණන් ඉහළ යාමේ ප්‍රවණතාවය ඒ අතර කැපී පෙනේ. මෙම ගෝලීය ප්‍රවණතාවයන්ට මුහුණ දීමටත් රටේ ආහාර සුරක්ෂිතතාවය නැංවීම සඳහාත් සාර්ව ආර්ථිකයේ කෘෂිකර්මාන්තයේ දායකත්වය ඉහළ නැංවීම සඳහාත් “අපි වච්චු රට නඟමු දේශීය ආහාර නිෂ්පාදනය දිරිගැන්වීමේ ජාතික තුන් අවුරුදු වැඩසටහන” 2007/08 මාස කන්නයේ සිට ආරම්භ කරන ලදී.

මෙම වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් අරමුණු 10ක් සපුරා ගැනීමට බලාපොරොත්තු විය. ඒවා නම් අත්‍යවශ්‍ය ආහාර බෝගයන් හි දේශීය නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම, ශ්‍රී ලාංකික ජනතාවගේ ආහාර හා පෝෂණ සුරක්ෂිතතාවය තහවුරු කිරීම, ජාතික නිෂ්පාදනය සඳහා කෘෂිකර්මාන්තයෙන් සිදු කරන දායකත්වය වැඩි කිරීම, රටේ ජනතාවගේ ආහාර පරිභෝජන රටාව සංවර්ධනය කිරීම, ආහාර ද්‍රව්‍ය ආනයනය කිරීම සඳහා වැය කරමින් පවතින විදේශීය විනිමය අඩු කිරීම, ගොවීන්ගේ ආදායම් වැඩි දියුණු කිරීම, ඉදිරි වසර තුන තුළ දී ආහාර බෝග වගාව සඳහා රසායනික පොහොර භාවිතය 25%කින් අඩු කිරීම, නව තාක්ෂණ භාවිතය ගොවි ජනතාව තුළ ව්‍යාප්ත කිරීම, තරුණ දායකත්වය කෘෂිකර්මාන්තය වෙත වැඩි වැඩියෙන් යොමු කිරීම සහ කෘෂිකර්මාන්තයේ දී පරිසර හිතකාමී දේශීය ක්‍රමවේදයන් භාවිතය ප්‍රවලිත කිරීම වේ.

මෙම වැඩසටහන ඇගයීමේ අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ එහි එක් එක් අංග රටට හා ජනතාවට බලපෑ ආකාරය පිළිබඳව ලබාගත් අත්දැකීම් මත මෙවැනි වැඩසටහනක්

අනාගතයේ සැලසුම් කිරීමට උපදෙස් ලබාදීම විය. මෙහි විශේෂිත අරමුණු වූයේ වැඩසටහන් කාර්යයන් විමර්ශනය කිරීම, යෝග්‍ය බව, බලපෑම සහ තිරසාර බව තක්සේරු කිරීම, වැඩසටහනෙන් බලාපොරොත්තු වූ ප්‍රතිඵල සහ බලපෑම තක්සේරු කිරීම, ව්‍යාපෘති අරමුණු ළඟාකරගැනීමේ තත්ත්වය අධ්‍යයනය කිරීම, ව්‍යාපෘති අරමුණු ඉටුකරගැනීමේ දී බාධා ඇතිවූණු ප්‍රධාන ගැටලු හඳුනාගැනීම හා මෙම ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් ලබාගත් අත්දැකීම් හඳුනාගැනීම, විවිධ ශ්‍රේණිවල නිලධාරීන් සහ ගොවීන් එම වැඩසටහනේ සාර්ථකභාවය පිළිබඳ දකින ආකාරය විමර්ශනය කිරීම සහ අනාගත සැලසුම් අරමුණු සඳහා නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම යන ඒවාය.

තෝරාගත් ප්‍රදේශයන් හි කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ, ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ ඉහළ මධ්‍යම හා පහළ නිලධාරීන්, සිවිල් පරිපාලන නිලධාරීන් ගොවීන් හා ගොවි නායකයන් සමඟ සම්මුඛ සාකච්ඡා හා ප්‍රශ්නාවලී භාවිතයෙන් දත්ත රැස් කිරීමත් අදාළ දෙපාර්තමේන්තුවල ද්විතියික දත්ත ද භාවිතා කරන ලදී. සාමාන්‍ය සංඛ්‍යානමය ක්‍රමවේදයක් මගින් දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම මෙහි පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය විය. අම්පාර, ත්‍රිකුණාමලය, අනුරාධපුරය, පොළොන්නරුව, කළුතර, කුරුණෑගල යන දිස්ත්‍රික්ක ආශ්‍රයෙන් දත්ත රැස් කරගන්නා ලදී.

මෙම වැඩසටහන යටතේ ක්‍රියාත්මක වූ උප වැඩසටහන් අතර පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීම, ගෙවතු වගාව ප්‍රවලිත කිරීම, තෝරාගන්නා ලද බෝග කිහිපයක නිෂ්පාදන තත්ත්වය ඉහළ නැංවීම, පසු අස්වනු තාක්ෂණය යටතේ බෝග ගබඩා කිරීම, සැකසීම, කෘෂි පාදක කර්මාන්ත ඇරඹීම, බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනය වැඩි දියුණු කිරීම, නව දියුණු තාක්ෂණ ක්‍රම ප්‍රචාරණය, කාබනික පොහොර නිෂ්පාදනය හා භාවිතය වැඩි දියුණු කිරීම, පලතුරු හා එළවළු නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීම හා කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය යටතේ පවතින සියලුම ආයතනයන් එහි විෂය පථය අනුව සිය වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමත් ය.

පුරන් කුඹුරු අස්වැද්දීමේ වැඩසටහන යටතේ එහි ඉලක්කයෙන් 38%ක් පුරන් කුඹුරු (හෙක් 21, 500) වගා කිරීමට හැකි විය. වී වගා බිම් ප්‍රමාණයේ වැඩිවීම හා නිෂ්පාදනය වැඩිවීම සහල්වලට උපරිම සිල්ලර මිලක් නියම කිරීම, තිරිඟු පිටි මිල ඉහළ නැංවීම යන ක්‍රියාමාර්ගවල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස බත් පරිභෝජනය වැඩි වී වාර්ෂික ඒක පුද්ගල සහල් පරිභෝජනය කි. ග්‍රෑ. 114 දක්වා ඉහළ ගොස් ඇත. තිරිඟු පිටි ආනයනය ද සුළු වශයෙන් අඩු වී ඇත. කුඹුරුවල ඵලදායිතාවය හෙක්ටයාර් එකකට මෙට්‍රික් ටොන් 5.2 හා ඉන් ඔබ්බට ගොස් ඇත්තේ උඩවලව විශේෂ බල ප්‍රදේශයේ හා මහවැලි එච් කලාපයේ පමණි.

පෝෂ්‍යදායී ආහාර ද්‍රව්‍ය ගෙවත්තෙන් සපයාගැනීමට හැකියාව ඇති කිරීම, පරිසර හිතකාමී බව වැඩිකිරීම, කාබනික පොහොර භාවිතය ඉහළ නැංවීම යන අරමුණු සහිතව ග්‍රාමීය, නාගරික ප්‍රදේශ, පාසැල් කාර්යාල පරිශ්‍ර, නිල නිවාස රෝහල් පරිශ්‍රයන් හි වගා කළ හැකි ඉඩකඩ භාවිතයට ගෙන ආහාර බෝග වගා කිරීමට ජනතාව පෙළඹවීම ගෙවතු වගා වැඩසටහනේ අරමුණු විය. 2008 වර්ෂයේ දී වැඩ ආරම්භ කළ ගෙවතු සංඛ්‍යාව 207,951ක් ද, 2009 දී 287,217ක් ද, 2010 දී 178,597ක් ද වී තිබුණි. ගෙවතු වගාවේ වැදගත්කම පිළිබඳ පණිවිඩය සමාජයට දීමට හැකි වුව ද හඳුනාගත් දුර්වලතාවයන් කිහිපයක් ද විය. එනම් ගුණාත්මයෙන් ඉහළ රෝපණ ද්‍රව්‍ය ගොවීන්ට ලබා නොදීම ප්‍රතිපාදන නියමිත කාලයට නොලැබීම යන ඒවා සහ නාගරික, කාර්යාල, පාසැල්, රෝහල් නිල නිවාස යනාදියේ ගෙවතු වැඩටහන් පළමු වසරෙන් පසු ක්‍රියාත්මක නොවීමත් ය.

දෛනික පලතුරු පරිභෝජනය ග්‍රෑම් 40කට සීමා වී ඇති අතර වෛද්‍ය නිර්දේශිත ප්‍රමාණය පරිභෝජනය නොකරන බව හෙළි වී ඇත. මේ නිසා පෝෂණ මට්ටමෙන් සපිරි සමාජයක් ගොඩනැංවීම සඳහා පලතුරු නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීමේ අවශ්‍යතාව මත පලතුරු වගා ක්ෂේත්‍රය දියුණු කිරීමට පියවර කිහිපයක් ගෙන තිබුණි. පලතුරු වගාව පිළිබඳ ජනතාව දැනුවත් කිරීම, පැවති දුර්වල කළමනාකරණය වෙනුවට යහපත් කළමනාකරණයක් සහිතව පලතුරු වගාවට ජනතාව යොමු කිරීමේ පසුබිමක් සැකසීමට පියවර ගැනීම, මාදං, හිඹුටු, වෙරළ වැනි දේශීය උණ භාවිත පලතුරු වගා යළි නැංවීමට ජාන තාක්ෂණ උද්‍යානයක් ඇරඹීම හා අඹ, අන්තාසි, කෙසෙල්, පැපොල්, අලිපේර හා පැහිරි වගා ව්‍යාප්ත කිරීමට අවශ්‍ය පසුබිම සැකසීම, වගා ව්‍යාප්තිය වැඩිකිරීම සඳහා උසස් බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය නිපදවීම සහ පසු අස්වනු තාක්ෂණය දියුණු කිරීම සඳහා මේ යටතේ වැඩි අවධානය යොමු කර තිබුණි. වගා කළ සියලුම පලතුරු පැළවලින් කොටසක් අස්වනු ලබාගන්නා අවධිය දක්වා වර්ධනය නොවී විනාශවීම අපේක්ෂිත ඉලක්ක සපුරා ගැනීමේ බාධකයක් ලෙස හෙළි විය.

විදේශ විනිමය වැඩි වැඩියෙන් ඉපැයීම සඳහා අපනයනය බෝග ව්‍යාප්තිය වැඩිකිරීමට අපනයනය බෝග දෙපාර්තමේන්තුව ක්‍රියාමාර්ග ගෙන තිබුණි. 2008-2010 කාලය තුළ ගම්මිරිස් හෙක්ටයාර් 6,824ක් සහ කුරුඳු හෙක්ටයාර් 3,104ක් වැඩියෙන් වගා කිරීමට හැකි වී ඇත. ගොවීන් විසින් අපනයන බෝග වගා ආරම්භයේ සිට වගාවන් නිසි පරිදි නඩත්තු නොකිරීම, පොහොර යෙදීමේ දුර්වලතා හා දුර්වල වගා කළමනාකරණය අපනයන බෝග නිෂ්පාදනය වැඩිකිරීමේ බාධකයක් ලෙස හඳුනාගෙන තිබුණි.

කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය යටතේ පවතින සියලුම ආයතන 'අපි වචමු රට නගමු වැඩසටහන'ට දායක කරගත් අතර ශ්‍රී ලංකා හඳබීම සංවර්ධන අධිකාරිය පාංශු සංරක්ෂණ වැඩසටහන සමඟ බදුල්ල මොණරාගල දිස්ත්‍රික්ක දෙකේ ගොවීන් සම්බන්ධ කරගෙන කෘෂිකර්ම

දෙපාර්තමේන්තුවේ සහයෝගය ද ඇතිව මුං ඇට, කවිපි, කුරක්කන්, රට කපු, තල යන බෝග තෝරාගත් ගොවීන් ලවා වගා කරවීමේ ප්‍රජා මූලික බීජ නිෂ්පාදන වැඩසටහන ක්‍රියාවට නංවන ලදී. දේශීය බීජ හා කොම්පෝස්ට් භාවිතය මෙහිදී කෘෂි උපදෙස් පිට සිදු කර ඇති අතර සාර්ථක අස්වනු ලබාගැනීමටත් දේශීය බීජ හිඟකමින් පීඩි විදි ගොවීන්ට විසඳුමකුත් ලබාගැනීමට හැකි වී ඇත. වැඩසටහන සඳහා උපරිම ගොවි දායකත්වයක් ලැබීම කැපී පෙනුණි. වගා කරගෙනයෑමේ දී තාක්ෂණ නිලධාරීන්ගේ සහයෝගය ලබාගැනීමේ ගැටලුවලට මුහුණු පෑමට සිදු විය.

පසු අස්වනු තාක්ෂණ ආයතනය විසින් තාක්ෂණය ලබාදීම, උපාංග පහසුම්ලට සැපයීම, උපදෙස් සහ පුහුණු පංති ආශ්‍රයෙන් වී මෝල් හිමියන්ගේ දැනුම වැඩි දියුණු කිරීමෙන් සහල්වල තත්ත්වය උසස් කිරීම, සහල් මෝල්වල පරිමාණය දියුණු කිරීමට ක්‍රියාමාර්ග ගෙන තිබුණි. ධාන්‍ය හා කුළු බඩු ආශ්‍රිත සැකසුම් කර්මාන්තය, සහල් පිටි කර්මාන්තය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා නව තාක්ෂණය ලබා දීමට ද පියවර ගෙන තිබුණි. ඊට අමතරව ගෘහස්ථ වී ගබඩා පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ වැඩසටහනක් ද ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් ගොවීන්ට තමන්ගේ වී කල්තබා ගැනීමෙන් ගොවීන්ගේ ආදායම් තත්ත්වය වර්ධනය කර ගැනීමේ හැකියාව වර්ධනය කර ඇත. පලතුරු සහ එළවළුවල පසු අස්වනු හානිය අඩු කිරීම සඳහා ජලාස්ථික් කුඩා හඳුන්වාදුන්න ද එහි භාවිතය පිළිබඳ ගැටලු පැන නැඟී තිබුණි.

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ගොවිජනතාවගේ කෘෂිකාර්මික දැනුම වැඩි කිරීම හා නව තාක්ෂණය ගොවීන් වෙත සම්ප්‍රේෂණය කිරීම සඳහා ක්ෂේත්‍ර මට්ටමේ කෘෂි පුහුණු වැඩසටහන් ව්‍යාප්ත කර ඇත. බෝග නායක නමින් තනතුරක් ඇති කර බෝවි, තක්කාලි, අර්තාපල් වැනි බෝග සඳහා ඉහළ ගුණාත්මයෙන් යුත් මූලික බීජ නිපදවීම, රෝගවලින් තොර පැළ නිපදවීමෙන් දේශීය බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය අවශ්‍යතාවය සැපිරීමට පසුබිම සකසා තිබුණි. මේ නිසා දේශීය බීජ නිෂ්පාදනය දිරිගැන්වීම සිදු වූ අතර බීජ ආනයනය අඩුවීම, නිෂ්පාදන වියදම් අඩුවීම, බීජ සුලබවීම යන ප්‍රතිලාභ දේශීය කෘෂිකර්මාන්තයට ලැබී ඇත. පළාත් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තු විසින් ද බීජ නිපදවීම, නව තාක්ෂණික ක්‍රම හා වගා කළමනාකරණය වැනි ක්ෂේත්‍ර සම්බන්ධයෙන් ගොවීන්ගේ දැනුම පුළුල් කිරීමට පියවර ගෙන තිබුණි.

කාබනික පොහොර නිෂ්පාදනය හා භාවිතය වැඩි කිරීමටත් රසායනික පොහොර භාවිතය 25%කින් අඩු කිරීමත් අරමුණු කොට කාබනික පොහොර මෙහෙයුම් කාර්යාලයක් ද අමාත්‍යාංශය තුළ අරඹා තිබුණි. කාබනික පොහොර නිෂ්පාදන ගම්මාන ඇති කිරීම, ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන ආශ්‍රිතව ආදර්ශන පිහිටුවීම, මුහුන් පැකට් ලබාදී කාබනික පොහොර නිෂ්පාදනයට ගොවීන් පෙළඹවීම, නිෂ්පාදකයින් ලියාපදිංචි කිරීම, පර්යේෂණ සිදු කිරීම,

ගවගාල් වැඩි දියුණු කිරීම, අත්පත්‍රිකා බෙදා දීම තුළින් සමාජය දැනුවත් කිරීම වැනි ක්‍රියාමාර්ග රැසක් කාබනික පොහොර නිෂ්පාදනය හා ව්‍යාප්තිය සම්බන්ධයෙන් ගෙන තිබුණි. එහෙත් ගොවිතැන ද්විතියික රැකියාවක් වශයෙන් කරගෙන යන ජනතාවට අමුද්‍රව්‍ය සහ කාලය හිඟකම, විශාල ගොවිපළ සඳහා ප්‍රමාණවත් පරිදි කාබනික පොහොර නිපදවා ගැනීම සඳහා අමුද්‍රව්‍ය හිඟකම, ගොවීන් මේ සම්බන්ධයෙන් පරිශ්‍රමයක් දැරීමට සිදුවීම, රසායනික පොහොරවලින් ලැබෙන ප්‍රමිතියට සමාන ගුණාත්මයක් කාබනික පොහොරවලින් ලැබේද යන අවබෝධයේ අඩුකම වැනි කරුණු නිසා මෙම වැඩසටහන ශීඝ්‍ර දියුණුවක් ලබා නොතිබුණි.

මෙම වැඩසටහන පිළිබඳව කෘෂිකර්ම හා ගොවිජන ක්ෂේත්‍රයේ නිලධාරීන්ගේ අදහස් විමසීමක් සිදු කළ අතර මෙම වැඩසටහන සාර්ථක වැඩසටහනක් ලෙස කරුණු ඉදිරිපත් කළ පිරිස විසින් ඒ සඳහා හේතු වශයෙන් ගොවීන් තාක්ෂණය හා බද්ධව කෘෂිකර්මයේ යෙදීම, ව්‍යාප්ති සේවයට පහසු කටයුත්තක්වීම, ගොවීන්ගේ නිෂ්පාදනය මෙන්ම ආදායම ද වැඩිවීම, ගොවීන්ගේ මෙන්ම නිලධාරීන්ගේ ද දැනුම වැඩිවීම යන අදහස් දක්වා තිබුණි. මෙය අසාර්ථක වැඩසටහනක් ලෙස අදහස් දැක් වූ පිරිස ගුණාත්මක බීජ කලට වේලාවට නොලැබීම, පසු විපරමක් සිදු නොවීම, වැඩසටහන නිසි කලට ක්‍රියාත්මක නොකිරීම, මේ සඳහා මූලික සැලැස්මක් නොතිබීම, සැලසුම් අවදියේ දී ඉහළ, මධ්‍යම හා පහළ නිලධාරීන්ගේ අදහස් ලබා නොගැනීම යන කරුණු ඒ සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලදී.

'අපි වචනා රට නගමු' වැඩසටහන කෘෂිකර්මාන්තයේ සංවර්ධනය සඳහා හේතු වූ ජාතික වැඩසටහනක් වශයෙන් අගය කළ හැකි අතර මෙම වැඩසටහනේ පැවති අඩුපාඩු සපුරාගනිමින් මීට සමාන වැඩසටහනක් යළිත් ක්‍රියාවට නැංවීම මෙම වැඩසටහන ඉදිරිපත් කිරීමේ දී සපුරාගැනීමට බලාපොරොත්තු වූ අරමුණු ඉටුකරගැනීමට හැකි වන බව මෙම අධ්‍යයනයේ අවසාන නිගමනය වශයෙන් දැක්විය හැකිය. ඒ සඳහා නිර්දේශයන් කිහිපයක් ද ඉදිරිපත් කර ඇති අතර වැඩසටහන සැලසුම් අවදියේ දී කෘෂිකර්ම නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ, කෘෂිකර්ම නිලධාරී, ගොවිජන සංවර්ධන සහකාර කොමසාරිස්, ගොවිජන සංවර්ධන නිලධාරී වැනි නිලධාරීන් සමඟ සාජුව අදහස් හුවමාරු කරගැනීමෙන් පරිපූර්ණ මූලික සැලැස්මක් සකස් කරගැනීම, විවිධ ආයතන මගින් සපුරා ගැනීමට බලාපොරොත්තු වූ ඉලක්ක ඉටුකරගත්තේදැයි පසු විපරම් ක්‍රමයක් ස්ථාපිත කිරීම, විවිධ ආයතනවලට අවශ්‍ය මුදල් නියමිත කාලයට නියමිත ප්‍රමාණයෙන් ලබාදීම, ගුණාත්මයෙන් යුතු බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය ගොවීන්ට සැපයීම අත්තර් ආයතන සම්බන්ධීකරණ ක්‍රමෝපායයක් යටතේ වැඩසටහන ක්‍රියාවට නැංවීම යන ඒවා විය.